

Vabariigi Valitsuse 16. mai 2020. a korralduse nr 169 „Riigipiiri ületamise ajutine piiramine COVID-19 haigust põhjustava koroonaviiruse SARS-CoV-2 uue puhangu ennetamiseks“ muutmise seletuskiri

1. Sissejuhatus

Vabariigi Valitsuse 16. mai 2020. a korraldusega nr 169 „Riigipiiri ületamise ajutine piiramine riigipiiri ületamisel COVID-19 haigust põhjustava koroonaviiruse SARS-CoV-2 uue puhangu ennetamiseks“ on riigipiiri seaduse alusel kehtestatud ajutised riigipiiri ületamist puudutavad piirangud.

Riigipiiri seaduse § 17 lõike 1 punkti 1 kohaselt on Vabariigi Valitsusel õigus riigi julgeoleku huvides, avaliku korra tagamiseks, rahva tervist ohustada võiva olukorra ennetamiseks või lahendamiseks, samuti välisriigi palvel ajutiselt piirata riigipiiri ületamist või see peatada.

Korralduse eesmärk on ennetada ja tõkestada COVID-19 haigust põhjustava koroonaviiruse SARS-CoV-2 levikut. COVID-19 on suure nakatuvusega haigus, mis levib kiiresti ja ulatuslikult ning mille kulg võib olla raske või eluohtlik. Samuti puudub või pole kättesaadav haigusele efektiivne ravi ja haiguse levik võib ületada haiglate ravivõimekuse.

Riigipiiri ületamise piirangud on kehtestatud, kuna COVID-19 põhjustav koroonaviirus SARS-CoV-2 on maailmas endiselt levimas ja nakatumise määr on mitmes riigis endiselt kõrge. Koroonaviiruse välisriigist Eestisse toomise ennetamiseks ja viiruse Eesti-sisese leviku ohu vähendamiseks on Vabariigi Valitsus riigipiiri seaduse alusel kehtestanud riigipiiri ületamise ajutised piirangud.

Käesoleva Vabariigi Valitsuse korraldusega muudetakse Vabariigi Valitsuse 16. mai 2020. a korraldust nr 169, täiendades nende isikute loetelu, kellel on õigus Eesti riigipiiri ületada Eestisse sisenemiseks. Muudatuse eesmärgiks on tagada toimiv välissuhtlus ka juhul, kui teatud riikide COVID-19 haigestumuse näitajad ei võimalda selle riigi kodanikel või elanikel Eestisse siseneda. Selleks nähakse ette erand, mis võimaldab Eestisse siseneda välisdelegatsioonide liikmetel, kes saavad Eestisse Eesti ametiasutuse kutsel.

2. Selgitused eelnõu kohta

Põhiseaduse § 34 kohaselt on igal inimesel, kes viibib seaduslikult Eestis, õigus vabalt liikuda ja elukohta valida. Õigust vabalt liikuda võib seaduses sätestatud juhtudel ja korras piirata teiste inimeste õiguste ja vabaduste kaitseks, riigikaitse huvides, loodusõnnetuse ja katastroofi korral, nakkushaiguse leviku tõkestamiseks, looduskeskkonna kaitseks, alaealise või vaimuhaige järelevalvetuse ärahoidmiseks ja kriminaalasja menetluse tagamiseks.

Vabariigi Valitsuse 16. mai 2020. a korraldusega nr 169 „Riigipiiri ületamise ajutine piiramine ja karantiini kehtestamine riigipiiri ületamisel COVID-19 haigust põhjustava koroonaviiruse SARS-CoV-2 uue puhangu ennetamiseks“ sätestati loetelu isikutest, kellel lubatakse riigipiiri ületamisel Eestisse siseneda.

Korraldusega kehtestati riigipiiri ületamisel Eestisse siseneda lubatud isikutele 14-päevane karantiinikohustus ning erandid, millistel juhtudel karantiini ei kohaldata. Praegu reguleerib korraldus üksnes isikute ringi, kellel on lubatud Eestisse sisenemise eesmärgil riigipiiri ületada.

Korralduse punktiga 1 sõnastatakse uuesti Vabariigi Valitsuse 16. mai 2020. a korralduse nr 169 punkt 3 ning nähakse ette, et riigipiiri on lubatud Eestisse sisenemise eesmärgil ületada välismaalasel, kellel ei esine haigusnähte ja kes on Eestis asuvate välisriikide diplomaatiliste esinduste või konsulaarasutuste töötaja või tema perekonnaliige või rahvusvahelise sõjalise koostöö raames Eestisse saabuv välismaalane või riigi või kohaliku omavalitsuse üksuse ametiasutuste kutsel Eestisse töökohtumistele saabuva välisdelegatsiooni liige.

Jätkuv ja sujuv, eelkõige Eesti huvide ja prioriteetide edendamist võimaldav välissuhtlus on vajalik tagada ka COVID-19 haiguse kontekstis. Oluline osa selle eesmärgi täitmisel on Eestis toimuvatel vältimatutel ametlikel töökohtumistel, visiitidel ja muudel sarnastel tegevustel, kus on põhjendatud välisriikide ametiasutuste esindajate ja välisdelegatsioonide osalemine Eesti ametiasutuste kutsel. Ametlike kohtumiste ettevalmistamine ja läbiviimine sõltub COVID-19 haiguse kontekstis paljus riikide COVID-19 näitajatest, mis lühikese aja jooksul võivad kõikuda.

Selleks, et Eesti Vabariigi ametiasutustel oleks võimalik ette valmistada Eesti huvide edendamise seisukohast olulisi, vältimatuid ja põhjendatud kohtumisi, visiite ja tegevusi, sätestataksegi välisdelegatsioonidele kohtumistel ja tegevustes osalemiseks üldine erand Vabariigi Valitsuse korralduses nr 169. Erand tagab toimiva välissuhtluse ka juhul, kui teatud riikide COVID-19 näitajad ei võimalda Eesti Vabariiki nendest riikidest liikumisvabaduse piiranguteta siseneda.

Üldine erand kehtib nendele välisdelegatsioonide liikmetele, kellel ei ole haigusnähte ja kes saavad Eestisse ametlikele töökohtumistele, visiitidele ja muudele sarnastele tegevustele Eesti Vabariigi ametiasutuste kutsel. Delegatsiooni liikmete hulka loetakse nii delegatsiooni juht, delegatsiooni liikmed kui ka saatvad isikud. Nimetatud isikute andmed tuleb edastada kutsuja poolt Politsei- ja Piirivalveametile ning Terviseametile mõistliku aja jooksul enne saabumist asutuse juhi või muu volitatud ja pädeva ametniku poolt. Ametlike kohtumiste korraldajatel on kohustus tagada, et rakendatakse Eestis kehtivaid COVID-19 haiguse leviku tõkestamise meetmeid ning vajadusel piirata delegatsiooni suurust. COVID-19 haiguse leviku riski minimeerimiseks on võimalik kasutada erinevaid meetmeid, mh delegatsiooni liikmetel läbida lähteriigis testimine, vältida reisimisel ühistranspordivahendeid, vältida Eestis olles kontakte väljaspool tööülesannete täitmist, kasutada isikukaitsevahendeid jne. Nii väliskülalise Eestisse kutsuja kui isik ise peavad järgima kehtestatud meetmeid võimaliku nakkushaiguse leviku tõkestamiseks ning võtma kasutusele kõik meetmed, et viiruse võimalikku levikut tõkestada.

Korralduse punktiga 2 nähakse ette korralduse jõustumine 28. augustil 2020. a.

Korralduse eelnõu ja seletuskirja koostasid Riigikantselei ametnikud koostöös Välisministeeriumi ametnikega.

Korraldust saab vaidlustada, esitades haldusmenetluse seaduses ette nähtud korras vaide Vabariigi Valitsusele 30 päeva jooksul arvates päevast, millal korraldusest teada saadi või oleks pidanud teada saama. Samuti saab korraldust vaidlustada, esitades halduskohtule kaebuse halduskohtumenetluse seadustikus ette nähtud korras 30 päeva jooksul arvates korralduse teatavaks tegemisest.

Riigikohtu halduskolleegiumi praktika järgi, kui on tegemist määratlemata arvu juhtumeid käsitleva sättega, mis akti adressaadi õigusi selle teatavakstegemise ajal ei mõjuta, saab isik esitada kaebuse üldkorralduse tühistamiseks 30 päeva jooksul pärast mõju ilmnemist (RKHKm [3-19-557](#), 05.09.2019, p 8). Seega on Riigikohus sedastanud isikule võimaluse vaidlustada vahetut mõju mitteomavat sätet ka mõju ilmnemisel, kuid halduskohtumenetluse seadustikus vastav regulatsioon puudub.